آرزوی سبزِ در حصار

گزارش شهرآرا از مطالبه مردمی برای بازگشایی درهای باغات آستان قدس

عکس: داود بهگام/ شهرآرا

سعیده آل‌ابراهیم

بازگشایی درهای باغ‌های آستان قدس رضوی، از گذشته، یکی از مطالبات مردم مشهد بوده است؛ مطالبه‌ای که آرام‌آرام برای بسیاری از این باغات، رنگ و بوی آرزو گرفته است. هر چند در سال‌های اخیر اقدامات درخور توجهی دراین‌زمینه انجام شده است و آستان قدس رضوی طی سال گذشته با احداث اردوگاه فرهنگی تربیتی بیلدر برای نوجوانان و جوانان و احداث باغ اردوگاه خاتون برای بانوان، توانسته تاحدودی به این مطالبه مردمی پاسخ بگوید، برآیند اظهارات مردمی نشان می‌دهد هنوز این خواسته پابرجاست و مردم چشم‌انتظار گشایش بیشتر در این زمینه هستند؛ ضمن اینکه شرایط اردوگاهی دو باغ یادشده نیز به‌گونه‌ای است که امکان ورود عموم مردم وجود ندارد و تیم‌های اردویی فقط با تعیین وقت قبلی می‌توانند وارد این دو مکان بشوند.

خودش را مانند چتری پرحرارت روی سر مردم پهن کرده است. آفتاب داغ و کش‌دار تابستان را می‌گویم. شرجی گرما را می‌توان در پیراهن‌های به‌تن چسبیده، عرق‌های ماسیده روی پیشانی، سرکشیدن یک بطری آب خنک و... دید و حس کرد. تعدادی از مردم برای رهایی از شر گرمای این روزها به سایه درخت‌ها پناه می‌برند. برای بعضی هم برگه‌های کاغذ یا گوشه روسری و چادرشان حکم بادبزن را پیدا کرده است. در آفتاب سوزان و کلافه‌کننده تابستان، قدم‌ها برای فرار از شرّ گرمای سمج تابستان تندتر شده است. برخلاف این عده، برخی هم انگار مقابل گرمای پرحرارت شعله‌های خورشید کاملا «وا» داده‌اند و شلاق گرما را به جان خریده‌اند؛ این را می‌توان از قدم‌های آرام و کسالت‌بارشان به‌خوبی متوجه شد. هر دو گروه اما زمانی که به کنار باغی در دل شهر می‌رسند، قدم‌ها را آهسته‌تر برمی‌دارند. دیگر دست‌ها را سایه‌بان صورت نمی‌کنند. از لابه‌لای نرده‌ها منظره باغ را نگاه می‌کنند و همان‌طور که اجازه می‌دهند نسیم خنک، صورتشان را نوازش کند، انگار حسرتی در دلشان زنده می‌شود؛ حسرت قدم‌زدن در خنکای باغ‌های پرشمار، سرسبز و آباد آستان قدس... .

دور تادور باغ الندشت در خیابان کوهسنگی مشهد را نیمی دیوار و نیم‌دیگر نرده‌های آهنی فراگرفته است. تقریبا هر کسی که از پیاده‌رو کنار باغ عبور می‌کند، نگاهش حتی برای دقایقی به درختان پشت نرده‌ها گره می‌خورد. درختان بلندی که در همسایگی باغ قرار دارد، دالانی از سایه در پیاده‌رو ایجاد کرده است؛ دالانی خنک که فقط رشته‌های باریک تابش خورشید از میان آن‌ها عبور می‌کند.

کاش این درها باز شود...

موتور را روی جک گذاشته و خودش هم کنار پیاده‌رو روی لبه جدول نشسته است. در چند قدمی باغ، سرگرم تلفن همراهش است. حسین آقایی، چند دقیقه‌ای در سایه نشسته است تا هم با تلفن همراهش صحبت و نفسی تازه کند و در ادامه به محل کارش برود. نظرش را درباره باز شدن درِ باغ‌های آستان قدس رضوی به روی مردم می‌پرسم و او می‌گوید: علی‌رغم سرسبزی و فراوانی‌اش، هنوز نتوانسته‌ام داخل باغ‌های آستان قدس قدم بزنم. اگر اجازه بدهند مردم به داخل باغ‌ها بروند، خیلی خوب است؛ به‌ویژه باغی که در ابتدای بولوار توس قرار دارد. وقتی در پیاده‌روی کنار این باغ قدم می‌زنم، نسیم خنکی می‌وزد که بسیار دلنواز است.

احمد یکی دیگر از شهروندان است که می‌گوید: آستان قدس باغ‌های بزرگی در شهر دارد که اگر این‌ها به پارک تبدیل شود، حال و هوای نشاط شهر کاملا دگرگون می‌شود. البته از یک لحاظ هم بهتر است محصور باشد، چون بعضی از افراد طبیعت را خراب می‌کنند.

بدون استفاده مردم، سودی ندارد

به‌سراغ آقای جعفرزاده می‌رویم. او همان‌طور که با دستمال کاغذی، عرق روی صورتش را پاک می‌کند، می‌گوید: کارکرد این باغ‌ها باید به‌صورت فضای سبز عمومی باشد و مردم بتوانند در آن به استراحت و ورزش بپردازند، در غیر این صورت، این باغ‌ها دردی از شهر و کمبود فضای سبزش دوا نمی‌کند؛ این باغ‌ها باید مردمی باشد نه اینکه کاملا خصوصی اداره شود. خیلی‌ها در مشهد آرزو دارند داخل باغ ملک‌آباد را هم ببینند.

کمی جلوتر از درِ باغ الندشت، روی صندلی جلو کانکس کوچکش نشسته است و رفت‌وآمدها را تماشا می‌کند. کارش تمیز کردن سرویس‌های بهداشتی است. به گفته خودش دو سالی می‌شود که اینجا کار می‌کند. معصومه خانم می‌گوید: نصف این باغ گلخانه است و نصف دیگرش را درخت میوه کاشته‌اند. فکر می‌کنم اگر ورود مردم به اینجا آزاد باشد، بعضی بچه‌ها فضای زیبای فعلی را خراب خواهند کرد.

فاطمه‌خانم روی نیمکت‌های فلزی در پیاده‌رو کنار باغ نشسته است. از او می‌پرسم: دوست دارید در باغ‌های امام‌رضا(ع) به روی مردم باز شود؟ و او می‌گوید: من اهل پایین شهرم. آنجا مردم آن‌قدر گرفتارند که فرصتی برای حضور در باغ‌های بالای شهر را ندارند و اگر پارک محلی ایجاد شود، راضی‌اند. اگر این باغ‌ها باز شود، زیبایی‌اش می‌ماند برای اهالی مناطق برخوردار شهر و به ما چیزی نمی‌رسد. او می‌گوید: در میدان فردوسی هم باغ سرسبزی وجود دارد. در بولوار توس هم فضای باغ آستان قدس خیلی دیدنی است. اگر به خیابان آبکوه هم بروید آنجا هم باغ زیبا و پرمیوه‌ای وجود دارد، اما چه فایده که امکان حضور عمومی نیست.

فروش جزئی نداریم

«به‌دلیل خاک حاصلخیز این باغ برای تولید برخی محصولات کشاورزی، بخشی از آن به‌عنوان گلخانه استفاده می‌شود. می‌توانید بخشی از آن را از لابه‌لای نرده‌ها ببینید.» این‌ها حرف‌های نگهبان باغ الندشت است که از او فروش محصولات باغ را جویا می‌شوم. او می‌گوید: در این باغ گلخانه داریم، اما فروش جزئی نداریم. باقی محصولات را می‌فروشیم؛ البته امسال به‌اندازه سال گذشته میوه نداشته‌ایم و هرچه بود سریع فروخته شد. یک باغ سیزده‌هکتاری در انتهای آزادشهر داریم که محصول کشاورزی آن به فروش می‌رسد.

همه می‌خواهند باغ ملک‌آباد را ببینند

روی لبه جدول کنار پیاده‌رو نشسته است و شماره اتوبوس‌ها را دنبال می‌کند. سن و سالی از حسن آقا گذشته است. او می‌گوید: همه دلشان می‌خواهد داخل باغ ملک‌آباد را ببینند. اگر هر روز امکانش نیست، حداقل یک روز در هفته اجازه ورود به آن را بدهند؛ مطمئن باشید بسیاری از مردم استقبال می‌کنند. مشهدی‌ها نمی‌دانند داخل این باغ چه خبر است. از وجود بعضی باغ‌ها هم که خبر نداریم! انگار فقط عده‌ای خاص را به داخل این باغ‌ها راه می‌دهند.

باغ‌هایی بدون استفاده

فرهاد با کفش و لباس ورزشی در حال پیاده‌روی در پیاده‌رو کناری باغ ملک‌آباد است. او می‌گوید: متأسفانه بیشتر این باغ‌ها بدون استفاده مانده است. فضای سبز خیلی خوبی دارد، اما باید به آن رسیدگی کنند و به مردم اجازه بدهند از این فضا استفاده کنند. البته این نگرانی وجود دارد که برخی افراد به طبیعت آسیب برسانند، اما به نظرم باید مانند پارک ملت نظارت و کنترل کنند و نباید به بهانه آسیب به باغ، مردم را از حضور محروم کنند.

این اردوگاه برای عموم مردم نیست

درِ باغ اردوگاه خاتون باز اما ورود به آن ممنوع است. روز به نیمه رسیده است و آفتاب پرزورتر از ساعتی پیش می‌تابد. از جلو در نیم‌نگاهی به داخل باغ خاتون می‌اندازم و پیش از اینکه قدمی به داخل باغ بگذارم، نگهبان می‌گوید: کارتان را بفرمایید خانم. می‌پرسم: امکان دیدن و تماشای باغ هست؟ و او می‌گوید: این باغ برای بانوان است، اما برای عموم مردم نیست. باید بیشتر از ۸نفر از اهالی محل یا مدارس ثبت‌نام کنند. تعداد به ۲۰۰ نفر که رسید با آن‌ها تماس می‌گیریم تا یک روز بتوانند از باغ استفاده کنند. کمی جلوتر از درِ ورودی با جوانی مواجه می‌شوم که درحالِ عبور از نزدیکی باغ است. دکمه‌های بالای پیراهنش را باز گذاشته است و همان‌طور که از جلو باغ خاتون عبور می‌کند، گردنش را کج کرده و از لابه‌لای درز حفاظ‌ها، داخل باغ را نگاه می‌کند. او می‌گوید: خیلی دوست دارم داخل این باغ‌ها را ببینم؛ به همین دلیل همیشه مسیر پیاده‌روی‌ام را از نزدیک این اردوگاه انتخاب می‌کنم. در زمان پیاده‌روی هم هرازگاه از لابه‌لای نرده‌ها از فضای سبز و هوای تازه اردوگاه نفسی تازه می‌کنم. اما حتما قدم‌زدن در باغی پر از سایه درخت بهتر از قدم‌زدن در حاشیه باغ است.

سال‌هاست که مردم آرزوی دیدن باغ‌های آستان قدس رضوی را در دل دارند. برخی هم خودشان را با این حرف توجیه می‌کنند که ممکن است تماشای این سبزی و زیبایی، با حضور عمومی و آسیب‌رساندن برخی افراد از بین برود. در کنار آن، عده‌ای هم هنوز خاطره قطع شبانه برخی درختان باغ‌های آستان قدس و سبز شدن مجتمع‌های بزرگ تجاری از دل این باغ‌ها را از یاد نبرده‌اند.

کاشت ۳۵۰ هزار نهال طی ۵ سال

اوایل آذرماه سال گذشته بود که گزارشی درباره این مطالبه مردمی در روزنامه شهرآرا منتشر شد. باتوجه‌به تحقق‌نیافتن این مطالبه عمومی، این‌بار نیز برای پیگیری دوباره این موضوع به‌سراغ مدیر عامل شرکت کشاورزی رضوی می‌رویم. محمود صادقی در این‌باره به گزارشگر ما می‌گوید: مساحت باغ‌های آستان قدس در مشهد و حومه بیش‌از ۷۵۰ هکتار است. او می‌گوید: این باغ‌ها، سهم ۳۰ تا ۳۵درصدی در تلطیف هوای شهر مشهد دارد. او بیان می‌کند: در تمام این باغات، محصولات کشاورزی تولید می‌شود و تولیدات محصولات باغی باید با استاندارد خاصی همراه باشد. باغداری در داخل شهر هزینه بیشتری دارد. او ادامه می‌دهد: در برخی حوزه‌ها مانند کود، عملیات کشاورزی، مکانیزاسیون و ادوات کشاورزی با محدودیت مواجه هستیم، اما با توجه به سیاستی که در حفظ باغ‌ها وجود دارد، باید این باغ‌ها را حفظ کنیم و درنهایت نیز قیمت تمام‌شده محصول در داخل شهر بیشتر از قیمت تمام‌شده در خارج از شهر است. وی ادامه می‌دهد: طی سال‌های اخیر، احیای باغ‌های قدیمی و فرسوده در دستور کار آستان قدس قرار گرفته است. نمونه این باغ‌ها، ملک‌آباد است که در حال حاضر، تمام سطح این باغ زیر کشت نهال قرار گرفته، به‌گونه‌ای که طی ۵ سال اخیر بیش‌از ۳۵۰هزار نهال در کل باغ‌های آستان قدس کاشته شده است.

حتی هزینه‌های نگهداری تأمین نمی‌شود

صادقی با اشاره به اینکه باغ ملک‌آباد ۳۰۰هکتار و باغ امام‌رضا(ع) ۱۱۰هکتار مساحت دارد، می‌گوید: باتوجه‌به اینکه باغ‌ها بازسازی شده و نهال‌ها هنوز جوان است، این مجموعه هنوز به باردهی اقتصادی نرسیده‌است. درختان کهن‌سال هم چندان محصولی ندارند و در حال حاضر سالیانه حدود ۱۰۰۰ یا ۱۵۰۰تن محصول از این باغ‌ها برداشت می‌شود و فروش این محصولات حتی هزینه نگهداری را نیز تأمین نمی‌کند. مدیرعامل شرکت کشاورزی رضوی درباره مساحت بخشی از باغ‌های آستان قدس که برای بازدید به‌صورت اردو باز شده است، بیان می‌کند: در ۷۰هکتار از باغ بیلدر و ۲۶هکتار از باغ اردوگاه خاتون، امکان استفاده برای اردو فراهم شده است.

سختی توأمان حفاظت و بازدید از باغ‌ها

وی می‌گوید: برای اینکه درِ باغ‌های آستان قدس رضوی به روی مردم بازِ شود، باید ببینیم چه مدل اجرایی بهتر است ارائه شود که هم به باغ‌ها آسیبی نرسد هم امکان استفاده عمومی فراهم شود؛ البته اظهارنظر در این‌باره باید با ارائه نظر کارشناسان همراه باشد.

صادقی اضافه می‌کند: در حال حاضر در فضای سبز شهری درخت غیرمثمر مانند کاج، سرو و بید داریم که مردم می‌توانند از سایه آن استفاده کنند، اما باغ، محصول اقتصادی دارد و ترکیب حفاظت و بازدید از آن کار سختی است. نمی‌توان گفت این کار اجراشدنی نیست، اما باید با درنظرگرفتن نکاتی صورت گیرد و بستگی به سیاست متولیان شهر و آستان قدس رضوی دارد. وی بیان می‌کند: نگهداری درختان میوه به سم‌پاشی، ماشین‌آلات و آبیاری خاصی نیاز دارد؛ ضمن اینکه نگهداری این درختان با سمومی که مردم از آن محفوظ باشند، نکته قابل تأمل دیگری است. اینکه بخواهیم درختان باغی را به غیرمثمر تبدیل کنیم و فارغ از محصولات باغی، صرفا به جنبه وجود فضای سبز توجه داشته باشیم، شدنی است، اما باید دید با کدام سیاست و راهبرد مسائل اقتصادی می‌توان این کار را انجام داد.

دریچه

مهرانی

دست‌های بسته برای نجات باغ‌ها

دستگاه‌های متولی، اختیار چندانی برای مبارزه با تخریب باغ‌ها ندارند

تخریب لکه‌های سبزِ مشهد، خبرِ جدیدی نیست؛ فقط هر بار قرعه به نام یکی از باغ‌ها می‌افتد. فرقی نمی‌کند قطع یک درخت باشد یا درختانی به‌اندازه یک باغ چندهکتاری. گاهی با بولدوزر به جانِ آن‌ها می‌افتند و برخی اوقات کاری می‌کنند که درختانِ ایستاده، از ریشه بخشکند؛ درختانی که حُکم کپسول‌های اکسیژن شهر را دارند و هر لحظه که نباشند، آلودگی، ریه‌های شهر را نشانه می‌گیرد و چشمانمان به‌جای سرسبزی باید به نازیبایی برج‌ها و ساختمان‌های زمخت عادت کند.

محیط زیست؛ متولی، اما بدون رأی!

مدیرکل محیط زیست خراسان رضوی می‌گوید: موضوع فضای سبز مشهد در کمیسیون ماده ۵ که ریاست آن با سازمان جهاد کشاورزی است، بررسی می‌شود اما اداره کل محیط زیست استان با وجود حضور در این کمیسیون حق رأی ندارد. تورج همتی به شهرآرا می‌گوید: در این کمیسیون علاوه بر مسائل حرفه‌ای محیط‌زیست، مسائل فرابخشی را نیز مطرح می‌کنیم.

وی ادامه می‌دهد: متأسفانه به‌دلیل اینکه در کمیسیون یادشده جایگاه قانونی برای محیط‌زیست تعریف نشده است، تاحدودی ورود پیدا کردن به موضوعات سخت است؛ زیرا بعضی مواقع ممکن است اصلا به این جلسه دعوت نشویم. به‌هرحال نداشتن حق رأی محیط زیست خلأیی قانونی است، اما گزارش‌های مردمی و طرفداران محیط زیست این خلأ را پر می‌کند.

گزارش‌های متعدد تخلف در ۲ سال اخیر

وی ادامه می‌دهد: طی ۲سال اخیر، گزارش‌های بسیاری درباره تخلف و قطع درختان درخصوص باغ‌هایی همانند وکیل‌آباد، ملک‌آباد و کمربندهای سبزی که در حاشیه شمالی و جنوبی مشهد قرار دارد، به دست ما رسیده است. وی اضافه می‌کند: بعضی از این باغ‌ها با اهداف اقتصادی تغییر کاربری یافته و به فضای گلخانه‌ای تبدیل شده‌اند، یا اینکه گزارش‌هایی درباره سوزاندن برگ‌ها و شاخه‌های خشک درختان اعلام وصول شده و در این زمینه اخطاریه‌هایی نیز صادر شده است. این موضوع موجب آلودگی هوا می‌شود و نباید اقدامی صورت بگیرد که به باغ‌ها آسیبی وارد شود.

همتی بیان می‌کند: در بعضی موارد مانند باغ آستان قدس در کوهسنگی، بولوار توس و پارک ملت نیز گزارشی از تخلف دریافت نکرده‌ایم، اما در سایر موارد، تذکرات و اخطاریه‌های لازم، صادر و حتی در برخی موارد کار به مراجع قضایی کشیده شده است. مدیرکل محیط زیست خراسان رضوی در پاسخ به این سؤال که «آیا اقدام خاصی برای حفاظت باغ‌های قدیمی مشهد انجام می‌شود یا خیر»، بیان می‌کند: اداره کل میراث فرهنگی استان، متولی باغ‌هایی است که ثبت تاریخی شده‌اند و اداره محیط زیست در این حوزه نظارت مستقیم ندارد.

فضای سبز یکی از کاربری‌های مظلوم است

با این وضعیت حفظ و نگهداری، آیا ممکن است باز هم شاهد نابودی باغ‌ها در مشهد باشیم؟ همتی در پاسخ به این سؤال می‌گوید: متأسفانه این امکان وجود دارد که در آینده شاهد ادامه این نابودی‌ها باشیم. وی خاطرنشان می‌کند: مشهد دارای جاذبه‌های گردشگری فراوان است، اما در میان فضاهای توسعه شهری فضای سبز، در این شهر مظلوم واقع شده است. البته طرح کمربند شمالی اقدام خوبی است و قرار است شهرداری در این فضاها ۱۰ هزار هکتار فضای سبز ایجاد کند.

قطع درختان پیش از اینکه جوانه بزنند

رئیس اداره حفاظت محیط زیست طرقبه و شاندیز نیز درباره نابودی باغ‌ها بیان می‌کند: اواخر سال ۹۶ و اوایل سال ۹۷ بود که گزارش‌هایی مردمی مبنی‌بر تخریب درختان در باغی ۲۰هکتاری واقع در جاده قدیم قوچان دریافت کردیم. خوشبختانه به‌موقع پرونده تخلفی در این زمینه تشکیل شد و در اختیار دادستانی قرار گرفت. بر این اساس، نهادی که متولی موضوع بود احضار و پیگیری‌های لازم در این خصوص انجام شد. این باغ متعلق به یک کارخانه بود و مالک آن قصد ویلاسازی در آن داشت. متأسفانه پیش از اینکه درخت‌ها جوانه بزنند، شروع به قطع درختان کرده بودند و همان‌جا نیز آن‌ها را می‌سوزاندند که آثاری از تخریب به بیرون باغ سرایت نکند.

همراهی شورای حفظ حقوق بیت‌المال

مرتضی شیرزور به شهرآرا می‌گوید: به‌دلیل اینکه محیط زیست ضابط قضایی است، دادستانی اختیاراتی به این دستگاه تفویض کرده است و حتی در مواردی به‌عنوان مطلع گزارش‌هایی به دادستانی ارائه می‌کنیم تا پیگیری‌های لازم در این خصوص صورت گیرد.

وی بیان می‌کند: قانون حفظ و توسعه فضای سبز به شهرداری‌ها اختیار تام داده است، اما در این موارد باتوجه‌به اینکه شورای حفظ حقوق بیت‌المال یک شورای فراقوه‌ای است، به این موضوع ورود پیدا کرده است. محیط زیست نیز جزو اعضای این شوراست و در موضوع تخریب باغ به‌عنوان عضو اصلی وارد می‌شود و صورت‌جلسه تخلف تنظیم می‌کند. معمولا ارگان متولی شهرداری است، اما گاه باغ‌هایی وجود دارد که جهاد کشاورزی بر آن نظارت می‌کند. بعضی قسمت‌ها نیز جزو اراضی ملی است که اگر در حریم باشد راه و شهرسازی و اگر خارج از حریم باشد، منابع طبیعی به آن‌ها ورود پیدا می‌کند.

شیرزور می‌گوید: اوایل امسال نیز تعدادی راننده خودرو به این بهانه که تعدادی درخت در مسیر برای مردم خطر دارد، اقدام به قطع درختان کهن‌سال کردند. در ادامه مشخص شد این افراد بیشتر از جنوب خراسان، خراسان جنوبی و استان‌های مجاور وارد مشهد شده و اقدام به تخریب کرده‌اند؛ بنابراین برای آن‌ها پرونده قضایی تشکیل شد.

رئیس اداره حفاظت محیط زیست طرقبه و شاندیز بیان می‌کند: پیش از این، سند ۶۵هکتار از کمربند سبز مشهد به نام یک ارگان دولتی بود. خوشبختانه با پیگیری‌ای که صورت گرفت، آن سند باطل و به دولت عودت داده شد. ضمن اینکه قرار شد این زمین با عنوان «بوستان شادی» در اختیار شهرداری قرار بگیرد. قسمت دیگر در کمربند سبز جنوبی مشهد، ۱۲۰هکتار بود که از این میزان، ۲۲هکتار اراضی پارک طبیعت پردیس و بقیه آن اراضی ملی بود و یک مجموعه توانسته بود با صورت جلسات و سندسازی آن را دراختیار بگیرد که خوشبختانه با دستور دادستان رفع تصرف شد. این زمین به‌طور موقت برای حفاظت دراختیار محیط‌زیست قرار گرفت و اداره راه و شهرسازی و منابع طبیعی نیز برای نگهداری (آبیاری و حفاظت گونه‌ها) وارد کار شدند.

به روزرسانی شناسنامه باغ‌ها با تأخیر

در قانون طبق لایحه حفظ و گسترش فضای سبز شهرداری پیش‌بینی شده است هر ۵سال یک بار، وضعیت داخل باغ‌هایی که در محدوده و حریم شهرها هستند، بررسی شود تا شناسنامه درختان به‌روز شود. طبق گفته مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد، اگر در این مدت پنج‌ساله درختی در باغ‌ها کم شده یا تغییر کاربری صورت گرفته باشد، برابر قانون به این موضوع رسیدگی می‌شود؛ ضمن اینکه جرائم مربوط به کسری درختان به مالک باغ ابلاغ خواهد شد و در دادسرای قضایی پیگیری وصول آن انجام می‌گیرد و تذکرات لازم نیز ابلاغ می‌شود.

احمدرضا سلامی می‌گوید: در حال حاضر طبق اعلام سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد تمام باغ‌ها در مشهد شناسنامه دارد، منتهی این باغ‌ها از برنامه به‌روزرسانی عقب هستند و مشکل تأخیر نیز ناشی از کمبود اعتبارات است.

کاهش باغ‌های مشهد

وی بیان می‌کند: به‌طور طبیعی مساحت باغ‌ها نسبت به قبل کاهش یافته است. اگر شهرهای کشور را رصد کنیم، متوجه می‌شویم خیلی از شهرها باغ‌شهر بوده‌اند، اما به تدریج که طرح‌های جامع و تفصیلی بازنگری شده است و با توجه به رشد جمعیت و توسعه افقی شهرها، خیلی از باغ‌ها داخل شهر قرار گرفتند و تغییر کاربری مسکونی، تجاری، بهداشتی و... دادند.

سلامی اضافه می‌کند: میزان باغ‌های آستان قدس در مشهد بیش‌از ۵۰۰هکتار و باغات بخش خصوصی نیز حدود ۲۴۰۰هکتار است.

مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد با اشاره به پرونده‌های موجود در کمیسیون ماده ۷ بیان می‌کند: مالکان برخی باغ‌ها قصد دیوارکشی، ساختمان‌سازی داخل باغ و قطع تعدادی از درختان را دارند که در این راستا ضمن برخورد قانونی و اعمال جریمه، به شهرداری‌های مناطق اعلام می‌کنیم شناسنامه باغ را به‌روز کنند و از مالک برای حفظ آن تعهد بگیرند.

ضرورت تشویق مالکان برای حفظ باغ‌ها

وی بیان می‌کند: متأسفانه ارزش افزوده باغ‌هایی که در حریم شهرها قرار دارند و با گسترش شهرها به محدوده وارد شده‌اند، بالاست و با جریمه هم نمی‌توان مانع از این ارزش افزوده و تغییر کاربری شد. بسیاری از مالکان باغات، کم‌آبی را دلیل از بین رفتن درختان مطرح می‌کنند. این موضوع خارج از منطق هم نیست. البته باید قوانین و مقررات اصلاح شود. باید خدماتی تشویقی برای مالکان باغ‌هایی که مایل به حفظ باغ هستند، وضع شود. از آن طرف، مشکلات کمبود منابع آبی در تمام کشور از جمله مشهد موجب شده است باغ‌هایی که پیش از این منبع آبی داشتند، به تدریج کم یا حذف شوند.

سلامی در پاسخ به این سؤال که «آیا اقدامات برای حفظ باغ‌های مشهد کافی است؟» می‌گوید: نمی‌توان ادعا کرد اقدامات کافی است، اما در حال پیگیری مفاد پیش‌بینی‌شده قانون هستیم.

وی اضافه می‌کند: سازمان پارک‌ها عضو کمیسیون نیست، اما به نظر می‌رسد حداقل در پرونده‌های مربوط به باغ‌ها، این سازمان حتی بدون حق رأی می‌تواند حضور داشته باشد و استدلال‌های مناسبی برای تصمیم‌گیری ارائه کند.

تورج همتی، مدیرکل محیط زیست خراسان رضوی:

موضوع فضای سبز مشهد در کمیسیون ماده۵ که ریاست آن با سازمان جهاد کشاورزی است، بررسی می‌شود اما اداره کل محیط زیست استان با وجود حضور در این کمیسیون حق رأی ندارد.